

**अमरगढी नगरपालिकाका उपप्रमुख श्री पार्वतीदेवी झुकालद्वारा मिति २०८२ असार ९ गते
सोमबारका दिन नगर सभामा पेश गर्नुभएको आ.व. २०८२।०८३ को बजेट बक्तव्य**

नगर सभाका अध्यक्ष महोदय,

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

१. अमरगढी नगरपालिकाको यस गरिमामय नगर सभासमक्ष आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को वार्षिक बजेट(आय-व्यय सहित) पेश गर्ने यस अवसरमा यहाँहरु सवैलाइ हार्दिक स्वागत गर्न चाहान्छु ।
२. यस अवसरमा राष्ट्रिय आकांक्षा अनुरूप विकास, सामाजिक न्याय, लोकतान्त्रिक मूल्य, नागरिक अधिकारको रक्षा, राजतन्त्रको अन्त्य र सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापनाका लागि भएका आन्दोलनहरुमा जीवन उत्सर्ग वीर शहीदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । ती आन्दोलनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्नुहुने आदरणीय अग्रजहरु, आ-आफ्नो ठाउँबाट योगदान गर्नुहुने दिदीबहिनी तथा दाजुभाइहरुप्रति हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
३. सिमित स्रोत तथा साधन बिच नगरबासीहरुको असिमित माग र चाहनाहरुलाई अधिकतम सम्बोधन हुने गरी बजेट तर्जुमा गर्नु पक्कै पनि चुनौतिपूर्ण रहेको तथ्य यहाँहरुले मनन गर्नु भएकै होला भन्ने आस गरेको छु । यसमा बाबजुत पनि यहाहरुको विकास प्रतिको लगाव र नगरवासीहरुको असिमित चाहनालाई दृष्टिगत गरी उपलब्ध श्रोत साधनलाई अधिकतम परिचालन मार्फत नगरबासीको आधारभुत आवश्यकता र सर्वोपरि हितलाई केन्द्र विन्दुमा राखि यो बजेट तर्जुमा गरिएको छ ।
४. बजेट तथा कार्यक्रम तयार पार्दा नेपालको संविधानमा उल्लेख भएका स्थानीय तहका एकल तथा साझा अधिकारसूचीका विषयहरु, नागरिकका मौलिक हकहरु, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व, दिगो विकासका लक्ष्यहरु, चालु आवधिक योजना, नगरपालिकाले जारी गरेका विभिन्न कानून तथा मार्गदर्शक दस्तावेजहरु, नेपाल सरकार र सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले ल्याएका आगामी आ.व.को नीति, कार्यक्रम तथा बजेटलाई आधार बनाएको छु । नगरपालिकाको राजस्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति, विषयगत समिति तथा शाखाहरु, कार्यपालिका सदस्यहरु, विभिन्न राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, निजी तथा सहकारी क्षेत्र र नगरवासी स्थानीय जनसमुदायबाट विभिन्न समयमा विभिन्न माध्यमबाट प्राप्त भएका राय सुझावहरुलाई समेत ध्यान दिई प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरेको छु ।
५. स्थानीय सरकारको हैसियतमा रही नगरवासीका विकास र समृद्धिको आकाङ्क्षालाई सम्बोधन गर्न तथा सामाजिक, आर्थिक दृष्टिकोणबाट पछाडी परेका वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदायलाई आर्थिक लाभको अवसर प्रदान गर्ने तर्फ बजेट तथा कार्यक्रम लक्षित गरेको छु ।

६. प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रमले नगरवासीहरूको जीवनस्तरमा क्रमिक सुधार ल्याउन र स्थानीय सरकार प्रति जनताको भरोसा कायम राख्ने र भविष्यप्रति आशा जगाउने कुरामा विश्वास लिएको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म गत आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को यथार्थ आय व्ययको जानकारी गराउने अनुमति चाहन्छु ।

७. गत आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा निकासा प्राप्त कुल अनुदान रु. ६० करोड ३३ लाख ५८ हजार १ सय १३ रहेको, अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत प्राप्त अनुदान रु ५२ करोड ९९ लाख ४५ हजार ८ सय ९१ र गत सञ्चित कोष मौज्जातसहितको आन्तरिक आय रु ७ करोड ३४ लाख १२ हजार २ सय २२ रहेको थियो । त्यस्तै उक्त आर्थिक वर्षमा जम्मा खर्च रु. ५५ करोड ८१ लाख ६१ हजार ४ सय ६५ भएको थियो । यसरी उक्त आ.व. मा ९१.८४ प्रतिशत खर्च भएको देखिन्छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को आर्थिक गतिविधि तथा बजेट कार्यान्वयनको समिक्षा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

८. चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा आन्तरिक राजश्व संकलन रु. १ करोड ६० लाख हुने अनुमान गरिएकोमा जेठ मसान्तसम्म रु. १ करोड १ लाख २ हजार सात सय ४४ प्राप्त भएको छ । असार मसान्त सम्ममा रु १ करोड ६० लाख आन्तरिक राजश्व संकलन हुने संशोधित अनुमान छ । जम्मा अनुदानतर्फ चालु आ.व. २०८१/०८२ को जेठ मसान्तसम्ममा रु. ५० करोड ९१ लाख ४ हजार १ सय ४० प्राप्त भएकोमा वित्तीय हस्तान्तरणतर्फ नेपाल सरकारबाट रु ४४ करोड ८५ लाख २८ हजार २० र प्रदेश सरकारबाट रु. ६ करोड ५ लाख ७६ हजार १ सय २० राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रु. ७ करोड ८२ लाख २८ हजार ५ सय १२ र आन्तरिक आम्दानी र मौज्जात समेतको रु. ५ करोड २१ लाख ४९ हजार ८ सय ३६ गरी कुल रु. ५६ करोड ६२ लाख १ सय ४६ हुने संशोधित अनुमान गरिएको छ ।
९. चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को जेठ मसान्त सम्ममा कुल खर्च रु. ४२ करोड ८३ लाख ७५ हजार १ सय ५७ भएको छ, जुन अनुमानित खर्चको ६७.७५ प्रतिशत हुन आउँछ । जेठ मसान्तसम्म भएको कुल खर्च मध्ये चालु तर्फ रु. २६ करोड ६५ लाख ६९ हजार ९२ अर्थात ६२.०४ प्रतिशत र पुँजीगत तर्फ रु. १६ करोड १८ लाख ६ हजार ६५ अर्थात ७९.८९ प्रतिशत खर्च भएको छ । चालु आ.व. को असार मसान्त सम्मको लागी रु. ६२ करोड २२ लाख २३ हजार ५०० सय खर्च हुने संशोधित अनुमान छ । यसमा चालु खर्च तर्फ रु. ४२ करोड ९६ लाख ९० हजार ५ सय र पुँजीगत खर्च तर्फ रु. २० करोड २५ लाख ३३ हजार खर्च हुने अनुमान छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१०. अब म हालसम्म कार्यान्वयन भएका केही मुख्य-मुख्य उल्लेखनीय कार्यहरू पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
- क) राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले गरेको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनमा ८१.६६ अंक सहित देशकै उत्कृष्ट स्थानिय सरकारको रुपमा अमरगढी नगरपालिका भएको छ यसका लागि म सम्पूर्ण कर्मचारी तथा जनप्रनिधि ज्यूमा धन्यवाद व्यक्त गर्दन्छु ।
- ख) गरिवि निवारणका लागि लघु उद्योग विकास कार्यक्रम(MEDPA) मार्फत उद्यमशिलता प्रवर्धन हुनुका साथै केही महिला समुहहरू पेशा व्यवशायमा संलग्न भएका छन् ।
- ग) स्थानीय तहको गठनपश्चात अमरगढी नगरपालिकाको कार्यालय र ११ वटा वडा कार्यालय स्थापना भएका जसमध्ये भई ९ वटा वडा कार्यालय आफ्नै र बाँकी २ वटा वडा कार्यालय निर्माण हुन बाँकी रहेका छन् । सम्बन्धित वडाबाट नै नागरिकलाई अधिकतम् सेवा प्रवाहको व्यवस्था गरिएको छ ।
- घ) सबैजसो वडा तथा बस्तीहरू सडक सञ्जालसँग जोडिएका छन् । अधिकांश गाउँ तथा टोलका भित्री सडक तथा बाटाहरूको स्तरोन्नतीको कार्य भइरहेको छ ।
- ङ) महाकाली राजमार्गमा पर्ने डडेल्धुरा बजार क्षेत्रको सडक विस्तारका लागि नेपाल सरकारसँगको सहकार्यमा कार्य प्रारम्भ भएको छ ।
- च) अमरगढी किल्ला लगायतका पर्यटकीय क्षेत्रका पूर्वाधारहरूको निर्माण, विकास तथा सुधार निरन्तर भइरहेको छ ।
- छ) फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि जग्गा प्राप्त भई पूर्वाधार निर्माणको प्रक्रिया अगाडी बढेको छ ।
- ज) डकले क्षेत्रमा बसपार्क निर्माणका लागि जग्गा प्राप्त भई पूर्वाधार निर्माणको कार्य अगाडी बढेको छ ।
- झ) डडेल्धुरा मेडिकल कलेजका लागि जग्गा उपलब्ध गराउने कार्य सम्पन्न भई पूर्वाधार विकासका लागि संघ सरकारको सहयोगमा कार्य निरन्तर भइरहेको छ ।
- ञ) बहुउद्देश्यीय भवन निर्माणको प्रक्रिया अगाडी बढाइएको छ ।
- ट) GIZ, नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारको सहयोग र साझेदारीमा सञ्चालित GRAPE परियोजनामार्फत कृषि तथा पशुपन्छी विकासको क्षेत्रमा जलवायु मैत्री प्रविधि तथा पूर्वाधारहरूको विकास गर्ने कार्य भएको छ ।
- ठ) मातृ, शिशु र बाल स्वास्थ्य उल्लेखनीय सुधार भएको छ । क्षयरोग, मुटुरोग, मृगोला रोग, आमा र बच्चाहरूमा देखिने रोगहरू लगायत अन्य नसर्ने रोगहरूको पहिचान तथा उपचारका लागि नगरपालिका तथा वडास्तरमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएका छन् ।

- ड) राज्यबाट उपलब्ध गराइएका सबै खोपहरू बालबालिकाहरूलाई समयमै निःशुल्क र गुणस्तरिय रुपमा उपलब्ध गराइएको छ ।
- ढ) अमरगढी नगरपालिका लाई पुर्ण खोप पालिका सुनिश्चितता तथा दिगोपना घोषणा गरिएको छ ।
- ण) विद्यालय नर्सिङ कार्यक्रमलाई व्यवहारमुखी बनाई विद्यार्थी जिम्मेवार पद्धतिलाई अभ्यासमुखी बनाइएको छ ।
- त) विद्यालय जाने उमेरका बालबालिकाको भर्ना र विद्यालय शिक्षा पुरा गर्ने दर बढेको छ । आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा सहित सबै तहको शिक्षामा लैङ्गिक समानता हासिल भएको छ । आधारभूत तहको स्थानीय पाठ्यक्रम र स्रोत सामग्री निर्माण भई कार्यान्वयन गरिएको छ ।
- थ) सामुदायीक विद्यालयको समायोजन र दरवन्दी मिलानको कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- द) सबै विद्यालयमा स्वच्छ खानेपानीका आवश्यक पूर्वाधार निर्माण भएको छ । शैक्षिक सुशासनका लागि ई- हाजिरी, सिसि क्यामेरा जडान लगायतका प्रविधिजन्य पूर्वाधारहरूको विकास निरन्तर भइरहेको छ ।
- ध) नमुना विद्यालय, परम्परागत विद्यालय र प्राविधिक धारका विद्यालयहरूका लागि अनुदान तथा पूर्वाधार सहायता उपलब्ध गराइएको छ ।
- न) शहरी शासकीय तथा पूर्वाधार आयोजना (NUGIP) मार्फत बाटोघाटो, खानेपानी, सिंचाई, धार्मिक-सांस्कृतिक स्थल लगायतका संरचनाहरूको निर्माण भएको छ ।
- न) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत स्थानीय नगरवासीहरूको रोजगारीको अवसरमा बृद्धि भएको छ ।
- प) सूचना प्रविधिको संख्यात्मक तथा गुणात्मक विकास भएको छ ।
- फ) नगर प्रहरीको गठनले बजार सरसफाइ, व्यवस्थापन, सुरक्षा सुव्यवस्था र नगरपालिकाको नीति कार्यान्वयनमा केही सहज भएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

११. उल्लेखित कार्य प्रगति हुँदाहुँदै पनि अमरगढी नगरपालिकाको विकासका लागि विभिन्न समस्या तथा चुनौतीहरू विद्यमान छन् । मुलुकको अर्थतन्त्रमा देखिएका समस्या एवं चुनौतीका कारण आर्थिक परिसूचकहरू दवावमा परेका छन् । अमरगढी नगरपालिकाको समग्र विकासको सन्दर्भमा देखिएका समस्या तथा चुनौतीहरूलाई निम्नानुसार उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

क. परम्परागत खेती प्रणालीमा अपेक्षित सुधार हुन नसक्दा कृषी क्षेत्रको उत्पादकत्व न्युन रहेको छ भने युवामा खेती गर्ने आकर्षण बढ्न सकेको छैन ।

ख. राजश्वको वर्तमान संरचनालाई आन्तरिक उत्पादनमा आधारित, फराकिलो र दिगो बनाउने चुनौति छ ।

- ग. पालिकाले गर्ने सेवा प्रवाहमा ढिलासुस्ती, जिम्मेवारी बोधको कमी, परम्परागत निर्णय प्रक्रिया र शाखागत समन्वय कमजोर हुदा सुशासन कायम गर्न चुनौति छ ।
- घ. आन्तरिक आम्दानी पर्याप्त नभएको र विकास योजना तर्जुमा गर्दा प्रचलित कानून र बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन लगायतका आधारहरू चरणवद्ध अवलम्बन हुन नसकेका कारण स-साना टुक्रे आयोजनाहरू बनाउने र स्रोतलाई छरपस्ट पारिने प्रवृत्तिले दिगो विकासमा योगदान नपुग्ने समस्या रहेको छ ।
- ङ. स्रोतलाई एकीकृत गरी ठूला एवं लाभयुक्त आयोजनाहरू तर्जुमा गरी नागरिकले प्रत्यक्ष अनुभव गर्न सक्ने विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी समाजमा रोजगारी सृजनामार्फत सामाजिक एवं आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याउनु चुनौतीपूर्ण देखिन्छ ।
- च. जग्गाको विषयमा विवाद हुने, लाभग्राहीबाट योगदान गर्न नचाहने प्रवृत्तिले पूर्वाधार विकासका कार्यमा अवरोध पुगिरहेको देखिन्छ । उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालित आयोजनाहरूमा निर्माण सम्बन्धी विशिष्ट ज्ञान र उपकरण नहुँदा निर्माण व्यवसायी वा सव कन्ट्र्याक्टर मार्फत कार्य गर्ने प्रवृत्तिले निर्माण कार्यमा अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा सृजना हुने र सुशासन कायम गर्न चुनौती विद्यमान छ ।
- छ. उपभोक्ता समितिको क्षमता विकास गरी सार्वजनिक परीक्षणलाई प्रभावकारी गराउन पनि चुनौतीपूर्ण रहेको छ ।
- ज. निर्माण व्यवसायी मार्फत निर्माण हुने पूर्वाधार आयोजनाहरूमा निर्माण व्यवसायीले कानून अनुसार निर्माण आयोजनामा राख्नुपर्ने प्राविधिकको व्यवस्था नगर्दा निर्माण कार्यमा अपेक्षित गुणस्तर कायम गर्न चुनौती रहको छ ।
- झ. संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान समयमै प्राप्त नहुँदा कोष परिचालन तथा कार्यसम्पादनमा चुनौती रहेको छ ।
- ञ. चालु प्रकृतिका खर्च अस्वाभाविक रुपमा बृद्धि भएकाले पुँजी निर्माण र विकास निर्माणका कार्यमा पर्याप्त लगानी हुन नसक्ने परिस्थितिले नागरिकको विकासको अपेक्षा पूरा गर्न चुनौती देखिएको छ ।
- ट. समानिकरण अनुदान अन्तर्गत प्राप्त रकममा आर्थिक वर्षको अन्तमा हुने कटौतिले पालिकाको खर्च व्यवस्थापनमा चुनौति सिर्जना गरेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेटका उद्देश्य र प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१२. प्रस्तुत बजेटका उद्देश्यहरू देहायबमोजिम रहेका छन्:

- क) उद्यमशीलता विकास मार्फत रोजगारी सिर्जना गरि गरिबी निवारण गर्ने ,
- ख) संस्थागत सुदृढिकरण र सुशासन ,
- ग) आधुनिक प्रविधिको प्रयोग बढाउदै आर्थिक दक्षता वृद्धि गर्ने
- घ) सामाजिक संरक्षण एवम् विकासका माध्यमबाट सामाजिक न्याय कायम गर्ने,
- ङ) उत्पादन, उत्पादकत्व र रोजगारी वृद्धि गर्नु ,
- च) मानव संसाधन विकास गर्नु,
- छ) गुणस्तरिय सार्वजनिक सेवा र सुशासन प्रवर्द्ध गर्ने, र
- ज) संघ र प्रदेश सरकारको नीति, कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहयोग पुऱ्याउनु ।

१३. प्रस्तुत बजेटका प्राथमिकताहरू देहायबमोजिम निर्धारण गरेको छु:

- क) उद्यमशीलता, रोजगारी, उत्पादन तथा उत्पादकत्व अभिवृद्धि,
- ख) कृषि, उर्जा, सूचना प्रविधि, पर्यटन तथा पूर्वाधार विकास,
- ग) सामाजिक क्षेत्रमा गुणात्मक सुधार,
- घ) समावेशीता र सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चितता,
- ङ) सुरक्षा, सुशासन प्रबर्द्धन तथा सेवा प्रवाहमा सुधार,
- च) रोजगारीमुलक एवं स्तरीय आधारभूत शिक्षा ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१४. आगामी आर्थिक वर्षको क्षेत्रगत बजेट विनियोजन गर्दा आर्थिक गतिविधि बढ्ने, तत्काल प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने, आगामी आर्थिक वर्षमै सम्पन्न हुने, चालु आयोजनाहरूको कार्यान्वयन निरन्तरता सुनिश्चित गर्ने र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन संघ र प्रदेश सरकारसँग उच्चतम समन्वय र सहकार्य गर्ने तथा सार्वजनिक, निजी, सहकारी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा विकास प्रक्रियालाई अघि बढाउने कार्यक्रमतर्फ जोड दिएको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म माथि उल्लेख गरिएका उपलब्धि, चुनौती, उद्देश्य र प्राथमिकताका आधारमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को लागि तयार पारिएको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दा मुख्य केही कार्यक्रमहरूलाई उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

१५. कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण र यान्त्रिकरण गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न किसान सुचिकरण, कृषि पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्यांक अध्यावधिक कार्यक्रम र कृषि जैविक विविधता संरक्षण तथा सामुदायीक बीउ बैंक सुदृढीकरण जस्ता कार्यक्रम संचालनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
१६. गाईभैंसी तथा बाख्राको साना व्यवसाय प्रबर्द्धन गर्न कृतिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम, गाईभैंसी प्रबर्द्धन कार्यक्रम तथा बाख्रा स्रोत केन्द्र कार्यक्रम संचालन गर्नुकासाथै रैथाने बालीको संरक्षण र प्रबर्द्धनका लागि बजेट विनियोजन गरेको छ ।
१७. व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाई वडा कार्यालयहरूबाट Online सेवा प्रवाह भइरहेको छ । सामाजिक सुरक्षा संरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंकिङ प्रणाली मार्फत वितरण गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
१८. सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गरी पठन पाठनलाई थप गुणस्तरीय बनाउन र शैक्षिक सुशासन कायम गर्न प्रविधि तथा पूर्वाधार विकासका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१९. नमुना विद्यालय लगायत अन्य सामुदायिक तथा परम्परागत विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधार विकासका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
२०. बालविकास कक्षाका शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरूलाई न्यूनतम पारिश्रमिक उपलब्ध गराउन संघ सरकारसँग गरिएको साझेदारीलाई निरन्तरता प्रदान गरेको छ । यसका लागि गत आ.व. जस्तै रु. ७० लाख बजेट विनियोजन गरेको छ ।
२१. नगर क्षेत्रको शिक्षालाई समायानुकूल प्रविधिमैत्री बनाउन प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामाग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामाग्री व्यवस्थापनका लागि विद्यालयलाई अनुदानको व्यवस्था गरेको छ ।
२२. खेल प्रशिक्षण र खेल गतिविधिलाई व्यवस्थित गर्न नगरपालिकास्तरमा खेल प्रशिक्षकको व्यवस्था मिलाइएको छ । यसका लागि आगामी आ.व. मा रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छ ।
२३. नगर क्षेत्रमा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्न आधारभुत स्वास्थ्य कर्मचारी व्यवस्थापनका लागि रु. ७८ लाख विनियोजन गरेको छ ।
२४. बाल स्वास्थ्य एवं पोषण कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन हाल सञ्चालनमा रहेको बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम तथा पोषणमैत्री नगरपालिका घोषणा तयारीका क्रियाकलापका लागि रु १ करोड ३० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

२५. गरिबि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम अन्तर्गत नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्न, उद्यमको स्तरोन्नति, प्रविधि हस्तान्तरण लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२६. लागु औषध दुरुपयोग तथा ओसार पसार र आपराधिक कार्यलाई न्यूनिकरणका लागि प्रहरीसँग सहकार्य गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छ ।
२७. बैदेशिक रोजगारीलाई थप सुरक्षित र मर्यादित बनाउन रोजगार सेवा केन्द्रद्वारा समुदाय स्तरमा सुरक्षित बैदेशीक रोजगारी सम्बन्धी अभिमुखीकरण, सूचना प्रवाह तथा सरोकारवाला निकायसंगको सहकार्य तथा समन्वयमा विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२८. बस्ती विकास कार्यक्रम अन्तर्गत अमरगढी नगरपालिका वडा नं. १, १० र ११ रडुवा गाड, झर्ता डोला हुदै मनाना जोड्ने सडक स्तरोन्नति कार्यका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२९. सडक पूर्वाधार निर्माण समग्र विकासको एक प्रमुख आधार हुने तथ्यलाई आत्मसाथ गर्दै पालिकाको वडा नं. २ र ३ मा पर्ने घटाल-चिप्रिकोट सडकका लागि ९१ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३०. आन्तरिक उत्पादनलाई बढावा दिई निर्यात प्रवर्द्धन गर्न वडा नं १, २ र ३ मा वृहत सिँचाई आयोजना निरन्तरताका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३१. ऐतिहासिक अमरगढी किल्लाको आवश्यक पूर्वाधार निर्माण तथा संरक्षणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
३२. सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छ ।
३३. फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि व्यवस्थित ल्याण्डफिल साइट निर्माण लगायत अन्य आवश्यक व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छ ।
३४. नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारिहरूको मनोबल उच्च राख्न विभिन्न तालिम तथा अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम संचालन गरिनुका साथै कार्य प्रगति मूल्याङ्कन गरी दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था प्रभावकारी बनाईने छ ।
३५. कर्मचारीको योग्यता, क्षमता लाई उच्च मूल्याङ्कन गरी कार्यप्रगतिका आधारमा प्रोत्साहन तथा फिल्ड भत्तामा हाल विद्यमान रहेको असमानता अन्त्य गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीमा आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
३६. लक्षित वर्ग तथा महिला क्षमता विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न तथा विभिन्न कल्याणकारी संस्थालाई अनुदान सहयोग उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
३७. नगर प्रहरीको गठन पश्चात नगर क्षेत्रको सरसफाइ, सुरक्षा, बजार क्षेत्रको अव्यवस्था नियन्त्रण तथा नगरपालिकाको नीति कार्यान्वयनमा परिचालन गरिनेछ । यसका लागि रु. ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छ ।

३८. जलवायु मैत्री कृषि तथा पशुपन्छी विकासका कार्यक्रमका लागि GIZ को सहयोगमा कार्यान्वयनमा रहेको GRAPE परियोजनालाई निरन्तरता दिन पहल गरिनेछ ।
३९. नगर क्षेत्रमा हुनसक्ने सम्भावित विपदको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि विपद व्यवस्थापन कोषको योजनाबद्ध परिचालन गरिनेछ । यसका लागि विपद व्यवस्थापन कोषमा रहने गरी रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
४०. नगर क्षेत्रमा गरिने विकास निर्माण कार्य र सरसफाइ कार्य प्रभावकारी ढंगले संचालन गर्न तथा नगर क्षेत्रमा हुनसक्ने सम्भावित विपदको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि भ्याकुलोडर खरिद गर्न आवश्यक देखिएकाले सो खरिदका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
४१. मौलिक परम्परागत कला तथा सीपलाई रोजगारी र आयमूलक व्यवसायमा आबद्ध गरिनेछ र त्यस्ता कला तथा सीपको जगेर्नाका लागि आवश्यक कार्य गरिनेछ ।
४२. नगरपालिकामा रहेको न्यायिक समितिको प्रभावकारी संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४३. शहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रम अन्तर्गत साना पूर्वाधार निर्माण कार्यकालागि रु १ करोड ८० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आ.व. २०८२/०८३ का उल्लेखित कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन तथा स्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

४४. आगामी आर्थिक वर्षमा हुने व्ययतर्फ उपभोग तथा चालु प्रकृतिका कार्यक्रमहरू लगायतका खर्च व्यवस्थापनको लागि कुल रु ४८ करोड ८३ लाख चालु तर्फ, पुँजी बृद्धि तथा विभिन्न विकास निर्माणका लागि कुल रु ९ करोड ४२ लाख ८८ हजार पुँजिगत तर्फ गरी कुल रु. ५८ करोड २५ लाख ८८ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
४५. यस बजेटद्वारा प्रस्ताव गरिएको कर तथा राजश्व सम्बन्धी नीतिका कार्यान्वयनबाट आगामी आर्थिक वर्षको आषाढ मसान्त सम्ममा आन्तरिक आय रु. १ करोड ६० लाख संकलन हुने, नेपाल सरकारबाट रु ४१ करोड १० लाख र प्रदेश सरकारबाट रु. ५ करोड ८१ लाख ३२ हजार वित्तिय हस्तान्तरण मार्फत प्राप्त हुने, संघीय राजश्व बाँडफाँडबाट रु ९ करोड ४ लाख तथा प्रदेश राजश्व बाँडफाँडबाट रु. ३५ लाख ५९ हजार, मालपोत रजिष्ट्रेशन शुल्कबाट रु. ३५ लाख गरी कुल रु ५८ करोड २५ लाख ८८ हजार आय अनुमान गरिएको छ । आन्तरिक आयस्रोत तर्फका करका दरहरू छुट्टै अनुसूचीमा प्रस्तुत गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

४६. अब म आगामी आ.व. २०८२/०८३ का लागि माथि प्रस्तावित आय व्यय विवरण गरिमामय सभामा छलफल गरी पारित हुनका लागि पेश गर्दछु । साथै, आगामी आ.व. २०८२/०८३ का लागि कार्यान्वयन हुनका लागि तयार पारिएको आर्थिक विधेयक, २०८२ र विनियोजन विधेयक, २०८२ समेतमा आवश्यक छलफल भई पारित हुनका लागि पेश गर्दछु ।

४७. प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको क्रममा प्रत्यक्ष तथा परोक्ष रुपमा सहयोग पु-याउनु हुने सम्पूर्णमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । साथै, प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सम्बद्ध पक्षहरू र आम नगरवासीलाई हार्दिक अनुरोध सहित सबल, समृद्ध र न्यायपूर्ण नगर निर्माणमा योगदान गर्न आह्वान गर्दछु । धन्यवाद ।

पार्वती देवी झुकाल
उप-प्रमुख

मिति: २०८२/०३/०९ गते सोमबार